

AMERIŠKI SLOVENSKE

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

CHICAGO, ILL., SREDA, 23. JULIJA — WEDNESDAY, JULY 23, 1924.

ŠTEV. (No.) 115. LETNIK XXXIII.

Kat. shod in slavljenje 30letnice KSKJ v Milwaukee-West Allis.

(Dalje.)

Predstavitelj je g. župana lepo zahvalil in nato je poklical k besedi dobropoznanega blagega gospoda Rev. F. X. Bajeca iz St. Paula, Minn. Ljudstvo je Fathra Bajeca sprejelo z navdušeno ovacijo. Nato je govoril v jako humorističnem tonu v angleškem jeziku, ko se je zahvalil g. županu za njegove krasne besede. Nato je pa preč. g. povedal da zna tudi po "kranjsko." V slovenskem jeziku je povdarjal, kolike važnosti je za Slovence naša Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota. Govoril je o njeni zgodovini, ker on je dobro pozna. Njegove besede so segle vsem navzočim globoko v srca in njegovemu govoru je ljudstvo dolgotrajno aplavdiralo.

Nato je pa nastopila mladiča. Lepo oblečena za take slučaje je krasno nastopila. Najprvo so deklamirale deklice, nato pa je mladinski zbor zapel par krasnih pesmic. To je naredilo na vse navzoče ganljiv prizor, ko so videli svojo lastno mladino pred seboj in jo slišati deklamirati in peti v lepem slovenskem jeziku.

Po tej točki programa je predsednik predstavil občinstvu gl. predsednika K. S. K. J. Mr. Antona Grdina, ki je nastopil burno pozdravljen. Njegov govor se je glasil:

"Prečastiti gospodje duhovniki, bratje in sestre!

V veliko čast si štejem, da se nahajam danes med Vami. Slišali smo že jutraj, kako velik je ta naš dan za nas. Mil. g. nadškof so nam naslikali ta dan v največjašnih potezah. S svojim govorom so nam pokazali, kako dobro poznajo tudi naš narod in druge. Celu sami so blagoslovili novo zastavo društva Marije Pomoč Kristjanov K. S. K. J. Društvo je lahko n. to ponosno, ker je njihovo zastavo blagoslovil tako visok cerkveni dostojanstvenik.

Častitati moram Vašemu g. župniku kot tudi vsem voditeljem naselbine, ker ste priredili v resnici nad vse veličasten shod. Že njegov začetek v cerkvi je bil tako veličasten in krasen, da lahko rečemo, da prvi del tega shoda v cerkvi je bil krona tega shoda. Globoko premišljene besede, katere nam je govoril slavnostni slovenski govornik Rev. F. X. Bajec pri maši, so zlate besede za nas vse. Kot uradna oseba, kot predsednik K. S. K. J. se vam zahvaljujem za ta krasni shod, ki je prirejen v počast tridesetletnice naše matere K. S. K. Jednote. Čast vam!

Lanskega avgusta, smo ob priliki konvencije K. S. K. J. imeli prvi slovenski kat. shod v Clevelandu, katerega je aranziral za narod vneti Rev. J. J. Oman slovenski župnik iz Newburga. Ta prvi shod je izpadel tako sijajno, da so o njem pisali celo angleški listi. da je bilo nad 10 tisoč ljudstva, ki se je vzbudilo za katoliško stvar. V ta shod je bil odobren od nad 200 delegatov in delegatij zadnje konvencije K. S. K. Jednote v

Clevelandu. Ta shod je nato podžgal celo slovensko Ameriko, da letos javno demonstrira po svojih naselbinah za našo sveto stvar, za svojo vero in svoje prepričanje.

Tak shod imate danes tudi Vi tukaj. Prišli ste na dan kot en mož, da se pokažete, da vam Vaša vera je še vedno pri srcu in da ste jo pripravljeno tudi braniti v kolikor mogoče.

S tem shodom boste pokazali vsem onim, ki tajijo Boga in delajo, da bi njegovo vero med Slovenci omajali in podrli, da se tega ne bo zgodilo, dokler boste Vi stali na straži za svoje prepričanje. Mi danes javno protestiramo proti vsemu zlemu delovanju naših nasprotnikov in jim s tem prepovedujemo, da naj držijo svoje umazane prste proč od kar je našega in to so naše cerkve, šole, naši duhovniki in naše katoliške organizacije.

Ti rdeči elementi, od katerih se toliko čita po njih časopisju, da bi človek mislil, da jih je kot listja in trave so ljudje, ki imajo korajžo zabavljati samo tedaj, kadar so sami, pred počtene ljudi pa ne pridejo na odgovor. Ko smo imeli tak katoliški shod v Chicagu, odkjer prihaja toliko rdečega blufanja, smo mislili, da bomo dobili same rdečkarje. Toda, ko smo pa prišli tja nismo videli niti enega. Zato tudi danes tukaj, v Vaši naselbini, ki je razglašena po Ameriki kot najbolj rdeča naselbina, pozivam vse tiste rdeče komuniste, ki se iz nas norčujejo, ki nas pitajo z raznimi imeni kot "nazadnjaki" itd. ki tajijo bivanje Božje, ki zanikujejo vse to, kar je dal človeštvu Stvarnik da vstanejo in pridejo pred tale oder, da bomo podebatirali in se pogovorili gledajoč se iz oči v oči, da bomo videli, kje je resnica. Pridite torej semkaj!

(Niti enega glasu ni bilo iz množice, ki je bila ena izmed največjih, kar jih še pomni milwauška slovenska naselbina, kar je znamenje, da so se pomešali med množico in poskrili.)

Torej ni nobenega! No vidite. Tako je povsod s temi ljudmi. Velika usta nosijo okrog, pisarijo, kakor bi imeli ves svet v zakupu, kadar pa človek misli, da jih bo videl, jih pa ni.

(Dalje prihodnjič.)

Grški kabinet razpuščen.

Atene, Grčija. — Grški kabinet, kateremu predseduje premier Papanastasiou, je padel po burni seji v zbornici, katerega se je končala s pretepom med poslanci.

Vladna kriza na Grškem se je pričela že v začetku meseca junija, ko sta odstopila ministra, vojni in finančni, na podlagi obdolž., da daje vlada komunistom potuho. Vlada si je na vso moč prizadevala, da bi ne prišlo do kabinetske krize, a pomagalo ni ničesar.

ŠIRITE "A. S. IN EDINOST"

RAZNE VESTI.

— Cookeville, Tenn. — Wash Carr, je bil prijat od policije, ker je, iz neznanega vzroka ustrelil svojega brata Jones Carr starega 50 let.

— Chicago. — George Le Moyne, star 19 let, je streljal za šalo, pri tem pa zadell deset letno deklico Ellen Gilmore, katere je bila na mestu mrtva. Na zahtevo očeta usmrtena deklica, je bil mladenič takoj aretiran.

— Dubuque, Ia. — Farmer Henry Taake, je snažil svoj revolver, pri tem se mu pa sproži in usmrti svojo ženo.

— Washington. — Zdravniški krogi so zelo v skrbeh, ker se je v pet in trideset državah pojavila bolezen črnih koz. Mnenja so, da če se bolezen ne omeji čez poletje, zna imeti ko pridejo mrzli dnevi, zle posledice. Priporočajo tudi splošno stavljenje koz.

— Los Angeles. — E. W. Helwig, star 80 let, je v samorilnem namenu skočil z devetega nadstropja nekega hotela v Los Angeles. Vzrok nezdravljiva bolezen. V pismu ki ga je pisal pravi, da mu ni mogoče več prenašati.

— Los Angeles. — V tukajšnjem pristanišču se je nahajal motorni čoln Kapitan je bil George Childs. Na krovu je imel 500 zabojev pristne viske, zakar so policijski uradniki zvedeli in se podali tja, da mu zaplenijo prepovedano pijačo. Ko so začeli izkladati zaboje, je šel kapitan v spodnje dele čolna, ter istega nameraval spustiti v zrak. Naenkrat je bil ves čoln v dimu in plamenu. Posrečilo se je vsem, da so se rešili, kapitana so pa zaprli.

— Bellaire, O. — Konrad Gwozdenkow, star 38 let, je bil tako navzet "munšajna", da se je spozabil tako daleč, da je napadel neko 7-letno deklico, katero so našli mrtvo, z s travo zamašenimi ustni. Zver v človeški podobi so ljudje prijeli in hoteli linčati, kar je pa policija zabranila.

— Meridian, Miss. — Mnogičica je vzela postavo v svoje roke in napadla ječo Scoeba, od koder so odpeljali nekega črnca iz ječe, in ga obesili na drevo. Truplo ko so ga oblasti našle, je bilo vse preluknjano od krogel.

— Dallas, S. D. — Na ti soče dolarjev škode je napravila toča, katere je obiskala okolico in uničila poljske pridelke. Na nekaterih krajih je ležala 18 palcev na debelo.

— Grand Rapids, Mich. — Ogenj je izbruhnil na Hall cesti, kjer se nahajajo kare od Grand Rapids Street Railway Co. Eden gasilcev je prišel ob življenje, med tem ko se drugi bori s smrtjo. Škoda je cenjena na 500,000 dolarjev.

— Waukegan, Ill. — Bensonova trgovina v mestu je bila oropana od dveh banditov za \$400. Dva roparja prideta v trgovino in prosita gospodarja, da bi jima zmenjalček. Ko odpre trgovec blagajno, potegneta neznanca revolverje ter prisilita Bensonova v drugo sobo, nato pa pobegneta s plenom.

— Evansville, Ind. — Tukaj je uničil požar štirinadstropno poslopje od Sterling Products Co. Škoda se cenila na \$650,000.

POLITIČNI GLASOVI.

Wheeler — La Follette, — kontra Dawes.

Burton K. Wheeler, dem senator iz države Montana je sprejel nominacijo za podpredsedniško mesto, neodvisne stranke. Wheeler je v svoji izjavi rekel, da sprejme nominacijo zato, da pomaga narodu do — "prave demokracije." Ko je podal to izjavo, je že tudi bil napravljen načrt, da se izbere njega, ki bo oznanjeval besedo neodvisne stranke amerikanskemu narodu. Njegove pšice bodo namerjene v prvi vrsti proti Coolidgeovemu ljubčku — Dawesu, kateremu so gospodje na Wall streetu precej hvale dolžni.

Neodvisni, pa tudi dvorjov Walshu, dem. senatorju iz Massachusetts, da bi se pridružil bojni črti La Folletteja, kar jim bo najbrže uspelo.

La Follette veliko zida na Wheelerja. Pravi, da ima Wheeler korajžo, da je patrijotičen in sploh, da ima veliko takih lastnosti, s katerimi se love — kalini.

Preki sod v Teheran, Perzija.

Perzijska vlada je proglašila v Teheranu in okolici preki sod, za toliko časa, da zopet zavladajo normalne razmere med ljudstvom. Agitatorji proti vladi in redu, bodo kaznovani s smrtjo. Prepovedani bodo časopisi, kateri so podžgali nemire in pisali proti vladi, zabranjena so tudi vsa zborovanja in seje. Neki perzijski list piše zelo ogorčeno radi umora amerikanskega podkonzula Imbrie, v kateremu pravi, da bi vlada mogla že prej storiti potrebne korake, da bi ne bilo prišlo do tega incidenta. Neki drugi list pa pravi, da narod ne bo nikoli pozabil, kaj je napravila ta druhal s tem, ko je umorila Imbrieta, kateri je napravil veliko za perzijski narod.

Družinska tragedija.

Henry Derring, star 17 let, živeč na 2837 Polk st. Chicago, je do mrtvega pobil na tla svojega očeta. — Po izpovedi sina, je oče prišel domov pijan in grozil svoji ženi, da jo bo usmrtil. To pa sliši sin Henry, ki je ležal v postelji ter skoči takoj k materi in ji reče, da naj zbeži, kar je tudi storila. Takoj nato se pa oče spravi nad sina, kateri pa zagradi kol za zbijanje žoge in udari očeta po glavi, da je bil na mestu mrtev. Mati je sinovo izjavo potrdila.

Električna nevihta.

Chicago. — V nedeljo večer, je prišla iz jugo-vshoda nad mesto zelo huda nevihta, katerega je poplavila več kleti in ruvala drevje. V 40 minutah je bilo že vse poplavljenno. Strela je vdarila na več krajih v mestu, ni pa poročano o kakšnih tozadevnih žrtvah. — Evanston in Wilmette, je zadela ista vsoda. V Evanston policijski stražniki, je bilo vode pol čevlja. Izravnanih je bilo tudi več dreves.

— Praga. — Tukaj se uradno poroča o zaroki sina predsednika Masaryka, z milijnerko Miss Wetherbee Crane iz New Yorka.

Iz Jugoslavije.

POSVET HRVATOV. — KRALJEVO POTOVANJE V PARIZ. — IZ PRED SODIŠČA. — DRUGE ZANIMLIVE VESTI.

Posvet Hrvatov.

Koncem pretečenega meseca se je vršila skupna seja predsedništva HRSS in HZ. Na seji so razpravljali o političnem položaju v državi in storili primerne sklepe. Nadalje so vzeli na znanje Radičeve poročila iz Moskve in sklenili, da bodo Radiča obiskali člani obeh predsedstev pred njegovim odhodom v London.

Kraljevo potovanje v Pariz.

Belgrajska "Pravda" poroča, da je obisk našega kralja v Parizu odložen na mesec avgust. Minister vnanjih zadev dr. Ninčič je odpotoval v Pariz, da uredi vprašanje kraljevega obiska.

IZPRED SODIŠČA.

Radi bogokletstva

je bil obsojen kamnoseški pomočnik France Potokar, doma iz Ihana. Potokarja sta aretirala dva orožnika, ker je bil osumljen, da je izvršil neki vlom. Našla sta ga v nekem grmovju ob cesti pri Dobrunjah v družbi neke ženske in sta ga aretirala. Ker je postal nasilen, sta ga morala zvezati. Že zvezan je hotel napasti orožnika, kar se mu pa seveda ni posrečilo. Pri tem pa je tako nesramno in predrzno grdo preklinjal Boga, da je izjavil eden orožnikov, da kljub dolgoletni službi, v kateri je imel dosti posla s takimi izgredniki, še ni čul tako grdih kletvic. Pri tem omenimo, da je bil mož že 17-krat kaznovan radi raznih več ali manj težkih nerodnosti. Kljub temu, da je prošil nasilnež že uvodoma obravnave za milostno sodbo, je postal tudi med obravnavo precej surov. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Priporočljiv tovariš

je neki že 5-krat radi tativne kaznovani Peter Dolinšek iz ljubljanske okolice. Fant je iskal službe in je obiskal hlapca Franca Burgerja v hlevu restavracije pri "Levu," na Gosposvetki cesti. Mož je spal v hlevu in to priliko je porabil fant in mu je ukradel iz telovnika listnico, v kateri je imel 200 kron. Kljub tajeju se mu je tativna dokazala in je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

V vodo ga vrzi.

Janeza Pogačnika je zalotil ribiški čuvaj Ivan Stroj pri Gorjah, ko je v domačem potoku lovil ribe. Prijel ga je in ko sta se prerivala ob bregu, se je nenadoma oglasil visoko iz nabrežja oster glas, ki je ščuval Pogačnika z besedami: Primi ga, pa ga v vodo vrzi. Čuvaj Stroj je ugotovil, da je klical te besede iz skalnatega parobka posestnika Peterman iz Gorij in ga je ova dil. Peterman je tajil, kar je mogel, vendar pa ni mogel prepričati sodnikov, da ni bil on, ker ga je spoznal čuvaj še celo po glasu in je bil obsojen na tri dni zapora.

Kraljevi poset Prešernove rojstne hiše.

Poročase, daje Aleksander Poroča se, da je Aleksander na praznik 19. junija prispel v avtu na Vrbo ter si tam ogledal rojstno hišo pesnika dr. Fr. Prešerna. Vpisal se je tudi v spominsko knjigo.

Sedemdeset letnica cerkve.

Poročajo, da je 24. m. m. praznovala predmestna cerkev sv. Janeza Krstnika v Trnovem v Ljubljani svoj sedemdesetletni jubilej. Bilo je na kresni dan leta 1854. ko je blagopokojni knezoškof Anton Alojzij Wolf položil in blagoslovil temeljni kamen novemu trnovskemu svetišču. Ta prizor, katerega sedemdeset letnica se je obhajala, je ohranil slikar Goldenstein v zanimivi sliki, ki se še dandanes nahaja tam pa tam po trnovskih hišah.

Nesreča.

Ponesrečil se je z motornim kolesom na potu iz Račjega proti Mariboru trgovec v Račjem Rober Boho. Padel je in si razbil lobanjo ter povzročil težki pretres možganov. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

— Andrej Soncar, posestnik na Janževem vrhu, je padel z voza s senom ter si razbil spodnjo čeljust, zadobil pa je tudi težke notranje poškodbe.

Razne tatvine in vlomi.

Nemško-avstrijski državljani Karol Kaukler je ukradel nadučitelju Čučku v Ločah 500 dinarjev gotovine, srebrno uro "Schaffhausen," vredno 3000 dinarjev in zlato verižico vredno tudi 3000 dinarjev. Tat, ki je imel nemški potni list, je pobegnil s plenom nazaj v Avstrijo. Kaukler je precej velik, čedno oblečen in ima desno nogo v stopalu pokvarjeno in nekoliko šepa.

Gostilničarju Ivanu Hasu v (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami in starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:

500 — Din.	\$ 6.60
1.000 — Din.	\$ 12.85
2.500 — Din.	\$ 32.00
5.000 — Din.	\$ 63.50
10.000 — Din.	\$ 126.00

100 — Lir ..... \$ 5.00
200 — Lir ..... \$ 9.65
500 — Lir ..... \$ 23.25
1.000 — Lir ..... \$ 45.25

Pri pošiljatelj nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat dočela nepriznava no, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kazejo po cenah onega dne, ko m. sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJSK & CEŠAREK 70-9th AVE., NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene države za celo leto	.....\$4.00
	Za Združene države za pol leta	.....\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	.....\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	.....\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	.....\$4.00
	For United States per half year	.....\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	.....\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	.....\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Delavci, čujte, čujte.

Za vero, menim seve krščanstvo s svojo najpopolnejšo moralo, mora vendar nekaj več tičati, kakor kaka farska malha, ali kak prazen strah, kakor se zastopnikom vere in krščanstva pogostoma očita. Mnogo slovenskih delavcev je mnenja, da je vera in vse, kar je z vero z zvezi, naravnost na poti do napredka, do sreče, do zemeljskih nebes. Besno jo napadajo. Tudi pri drugih narodih je tako. So tudi delavske skupine, organizacije, ki vere naravnost ne napadajo, a se za njen vpliv tudi dosti ne zmenijo, ter upajo edinole v svoj delavski program. Med te zadnje moramo šteti angleške delavce, ki so organizirani v znanih "Trade Unions." Ko so zadnjič na Angleškem zmagali delavci, je bilo gotovo med zmagovalci tudi nekaj zelo divjih, komunističnih elementov, večina pa so prevzeli vlado bolj zmerni delavci, kakor je razvidno iz dosedanje politike. Tudi krščansko misleči delavci so pozdravljali delavsko zmago, in sicer opravičeno, saj se mora vsak prijatelj razveseliti, ako delavstvo naredi kak korak naprej za dosego svojih opravičenih teženj.

Mac Donald, voditelj delavstva, je prevzel vlado. Kako gre in kako bo kaj šlo?

Vem, da Rim ni bil sezidan na en dan. Tudi najboljši delavski voditelj ne more delavstvu dati tega, česar po pravi zahteva, v kaki kratki dobi. A vprašanje je če bo dobro misleči Mac Donald in tovariši mogli delavstvu prineseti, česar je od njega pričakovalo, in kdaj? Znamenja so zelo slaba in se čujejo že prav različni glasovi, pred vsem o nekaterih delavskih voditeljih.

Dvoje je zelo značilno. Kar se je pokazalo na Ruskem v prav obilni meri, to se pojavlja tudi na Angleškem, dasi morda ne v tako drastičnem obsegu in ne v tako značilni obliki. Ruski čifutski "voditelji delavstva, oziroma proletariata, so si preskrbeli najprej za lastna prav buržoaska mesta, se obdali z vso udobnostjo zase, in se prav malo zmenili, kako delavec izhaja. Ves svet ve o tem. Kaj na Angleškem?

Pred vsem se pač pojavlja stara človeška sebičnost, katero more zatreti le — vera, ki jo pa ruski komunisti strastno sovražijo, in za katero se angleški delavci vsaj dosti ne zmenijo. Angleški delavski časopisi poročajo, da so mnogi "voditelji" postali, odkar so zasedli vladna mesta, pravi — plemenitaši, nosijo ozke hlače. . . pohajajo kraljev dvor. . . igrajo s plemenitaši golf. . . z eno besedo, da so postali pravi — buržoas. Dobesedno čitam: "We once worked side by side with these birds — but look at them now. Running around with dukes and wearing fancy pants to noble parties and turning up their noses at us." Angleško delavstvo je toliko pošteno, da jim samo na sebi kaj takega ne zameri, a zameri jim njih — hipocrisy, hinavščino. Prej so proti njim strahovito grmeli, zdaj se z njimi pajdašijo, to ni prav.

Na nekem shodu premogarjev je D. B. Jones, predsednik narodne zveze, omenil, da je Frank Hodges, delavski voditelj, igral golf z vojvodom yorskim.

"I must yield to the temptation," pravi Jones, "of criticizing of one time fiery representative of the proletariat who has been falling over himself to play golf with a real live duke." Pošteno pravi dalje: "Not that I object to the man playing golf with the duke. What I do object to is the hypocrisy of the whole thing." Stara pesem, stari pojav — sebičnost, lastna udobnost, brez ozira na druge, ako

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Velik ogenj je plapolal in poleg ognja so bile dolge sani. Na sosedna drevesa so bile privezane temne postave z zarezanimi očmi. To so bili stari tovariši, ki jih je bil Kazan spet našel. Ves trd je stal nepremično, medtem ko je Thorpe priklenil njegovo veržico na les sani. Spet se je začelo zanj v njegovih gozdovih navadno življenje in njegova vloga vodnika vprege.

Izabela se je čudila za njo nenavadnemu življenju, ki se ga bo od sedaj naprej udeleževala. Zabavala se je z vsem in veselo ploskala. Thorpe je

dvignil in potegnil nazaj platnena vrata šotora in jo povabil, naj vstopi pred njim. Ker pa je bila vstopila, ne da bi pogledala nazaj proti Kazanu in ne da bi ga bila nagovorila, je bil silno žalosten in cvileč gledal na Maca Creadyja.

Notri v šotoru je Thorpe dejal:

"Zelo mi je žal, da se stari Jackpine, moj prejšnji vodnik ni mogel odločiti, stanovati z nami. Bil je spreobrnjen Indijancem in človek, do katerega sem imel popolno zaupanje. Toda hotel se je na vsak način vrniti domov. Pregovo-

ni — vere.

Pa porečeš, zdaj pride zopet s staro lajno, vera, vera. . . Počakaj. Ne jaz, omenjeni Jones pride s to lajno, če že tako hočeš, in pred vsem radi tega pišem ta članek.

Jones namreč je pri ti priliki izjavil, da so se delavci grozno urezali, motili, ako so pričakovali, "that once the labor party is in power the millenium will have arrived," da bodo potem na svetu — nebesa, kakor trdijo delavski voditelji vsepovsod, naj so potem vsi rdeči ali le malo porbarvani. Izjavlja dalje, da so delavci igrali žalostno vlogo, "cut a sorry figure" v parlamentu, in obžaluje, da delavske unije niso prinesle obljubljenih nebes, ali, da navedem njegove lastne besede, "I deplore the tragic failure of trade union leaders who claim the ability to lead their people to the promised Canaan."

Kaj naj delavstvo stori? V Rusiji noče in noče biti nebes, na Angleškem tudi ne. Ali naj čaka in čaka, naj požene vse v stran in naj se uda usodi? Ne. Zdaj pride glavno, kar pove ta voditelj pošteno in jasno, in to priporočam vsem našim delavcem, rdečim in črnim. On pravi: "No: labor leaders and labor parties, but only Christianity can do that. The problems are greater than it is possible for any political party to solve. I am convinced that the christian solution is the only solution of our social and economic troubles — and that a day is coming when trade union leaders will not be afraid to say that in public."

To je pošteno povedano. Za vero tiči nekaj več, in kdor delavska, in pristavim, vsa svetovna vprašanja rešuje, ali hoče rešiti brez vere, brez krščanstva, bo morda/dosegel nekaj zase, za lastno kožo, delavstva in sveta pa ne bo rešil nikoli.

Canonsburg, Pa.

Cenjeni g. urednik: — Prosim Vas, za nekoliko prostora v nam priljubljenem listu Am. Slov. in Edinost. Poročati Vam morem o našem shodu v Canonsburg. Dasi je bila nevihta in je zgedalo, da bo vse šlo po vodi, se naši oddaljeni gostje niso ustrašili. Prišli so iz Pittsburga, Pa. Barbertona in Bridgeporta, O. Ko se je veliko kazalo na uri pomikalo na devet, je bila jugoslovanska dvorana natlačena verskega ljudstva, ki so prav težko pričakovali devete ure. Ob deveti uri se pa zagrinjalo dvigne, nakar je občinstvo navdušeno ploskalo. Mr. Martin Žagar, je lepo pozdravil vse navzoče, posebno še oddaljene člane K. S. K. J. Nato je sledila lepa deklaracija. Potem pa Miss Frances Recelj, nastopi in sestrsko pozdravi navzoče in govornike. Kot prvi govornik je nastopil Mr. Frank Trempeš od K. S. K. J., kateri je v kratkih besedah orisal, kaj da je in kako stoji jednota. Drugi govor je imel, naš sotrudnik iz Birdgeporta, Ohio Mr. Mihael Hočevar, kateri nam je v jedrnatih besedah polagal na srce, da ako hočemo priti do cilja na društvenem polju, moramo biti složni in napredni nam je zagotovljen. Tretji je govoril povodja pevskega dr. Prešeren iz Pittsburga, Mr. Frank Lokar, kateri se je zahvalil govornikom in nam predstavil domačega župnika Father Zaharskyga, ki je v angleškem jeziku povedal kaj pomeni katoliška organizacija in priporočal starišem, da naj dajo svoje otroke v katoliško jednoto. Father Skur, je napo-

sled še marsikatero dobro spregovoril. Po govoru je sledilo tamburanje in dve žive slike K. S. K. J. Krasen je bil pogled na živo sliko, pri kateri je mladi brat Samsa lepo deklamiral, kakor tudi sestra Rozi Kral in nato še drugi. Tako smo dokončali našo prireditev, katera bo še marsikom dolgo v spominu.

Vsem tistim, ki ste pomagali na kateri koli način, da je vse tako lepo bilo pripravljeno, vsem najskrenejša zahvala. Hvala tudi vsem bližnjim, in daljnim članom, ki so se v tako lepem številu odzvali. Posebna hvala tudi družini Krulčevi, ki so tako lepo prekrbela za oddaljene rojake.

Vspeh je bil nad vse pričakovano dober. Naš marljivi tajnik je naznanil, da je čez sto dolarjev čistega dobička. Tudi njemu gre hvala za njegov trud.

S pozdravom

Mihael Tomšič.

Forest City, Pa.

Novice iz naše naselbine: John Serba, kateri se je podvrzel dvem operacijam, je zopet na svojem domu, ker se mu je zdravje na boljše obrnilo.

Društvo "Zvon," katero je tudi pri tujerodcih znano kot zelo zabavno društvo, je priredilo v soboto dne 12. t. m. svojo veselico na prostem, katera je vspela, v splošno zadovoljnost vseh udeležnikov.

Mr. Matt Zidar, je postavil lep paviljon in več stojnic. Lepo je spremenil dolino v park, s stranskimi poti za pešce, kakor tudi cesto za avtomobiliste. Ker je v paviljonu pripravno plesišče, bo gotovo vedno dobro obiskano. Na-

"Pedro!"

Kazan je odskočil in se stresel, kot bi ga bil kdo udaril z bičem.

"To pot sem te pa ujel, stari vrag!" je mrmral Mac Cready, ves blede luči ognja. "Spremenili so ti ime, kaj? Toda vedel sem dobro, da sva stara znanca!"

II. Dvoboj.

Ko je bil tako spregovoril, je Mac Cready molče sedel k ognju in ostal tu precej dolgo časa. Njegov pogled ni zapustil Kazana. Potem pa, ko je mislil, da Thorpe in njegova žena ne bosta več prišla iz svojega šotora in prebila v njem celo noč, je šel v svojo in vstopil. Nato je vzel steklenico whiskeyja in pil ure v počasnih požirkih. Potem pa je, ne da bi spustil

prava je električno razsvetljena.

Klots Throwing Co., je zopet pričela obratovati. Kompanija ima za več mesecev narčoi naprej in ker so sedaj začeli z delom le v nekaterih oddelkih, upajo, da bodo v kratkem začeli s polno paro. Forest City, je zadel hud udarec, ko je čevljarstva tovarna zaprla svoja vrata in svilena predilnica prenehala z obratovanjem.

Pozdrav!

Poročevalec.

Chicago, Ill.

Poročati moram, da je piknik dr. sv. Štefana K. S. K. J. kateri je bil prirejen v nedeljo dne 13. julija, nad vse pričakovano dobro vspel. Zabave je bilo na vseh koncih v izobilju. Na obrazih udeležnikov si opazil le radost in veselje. Tudi godec je opravil svoje mučno delo nad vse zadovoljivo, tako da imajo sedaj "shoe repairmani" dovolj opravka. Dan je bil pač tak, kakor se za tako prireditev spodobi, veselje je vladalo na vseh koncih in krajih.

Med udeleženci so bili tudi naši vrli rojaki iz Jolieta, South Chicago in Summita, katere ne bomo pozabili in se tudi mi radi odzvali na njihove prireditve. Reči moramo, da je bila udeležba zelo velika, kar priča, da je bilo 50 avtomobilov in štirje trucki. Financijelno je vspelo nad vse pričakovano dobro. — Hvala vsem udeležnikom in na svidenje pri drugih enakih prireditvah.

Drugače je v našem mestu vse ponavadi, kazalo avtomobilskih nesreč od januarja se je že pomaknilo na 350. Kopaljšča počivajo, ker ni enega vročega dne, da bi se bilo treba iti hladiti v jezero, pač pa so parki polni šetajočega ljudstva.

Delavske razmere so srednje, kakor pač povsod, na prihranek ni dosti za misliti, marsikateri še sodčka ne bo mogel letos napolniti. Toda tudi ta kriza se bode prestala, tako kakor se jih je že več.

Pozdrav!

Poročevalec.

Ženske kot kapitani.

Angleški mornariški urad je upošteval boj žensk za enakopravnost z moškimi v toliko, da jih pripuščja k skušnjam za mornarje, pilote in kapitane. Lahko se torej na morju udeležujejo, kakor se hočejo. A vendar jih je prav malo takih, ki si služijo kruha na morju. Neki strokovnjak pravi, da ne vsled pomanjkanja inteligence. Veliko je ženk, ki gojijo jadri šport, ki jim morská vožnja nič ne škoduje in ki si prisvojijo tudi potrebno znanje. A pred skušnjo, ki bi jo gotovo naredila, je štiriletna doba mornariškega učenja. Biti bi morala pač že žena ali hči kapitanova, ki bi pod vodstvom moža ali očeta prenesla vse težave mornarskega življenja. Kajti življenje na morju je trdo in občevanje se ne javlja v najrahlejših oblikah. Sicer pra-

steklenico, spet stopil ven in se vsedel na rob sani tik poleg veržice, na katero je bil priklenjen Kazan.

Vpliv whiskeyja se je začel kazati in oči so mu žarele na nenavaden način.

"Ujel sem te!" je ponovil. "Toda kdo je spremenil tvoje staro ime? Kje si našel na tega novega gospodarja? To so mi uganke. Ho, ho! Škoda, da ne moreš govoriti."

Thorpe in njegova mlada žena še nista bila zaspala, kajti Mac Cready je začel njegovo glas, kateremu je odgovoril glasen Izabelin smeh.

Maca Creadyja je kar pretreslo. Obraz mu je zalila rdečica in postavil se je na noge. Vtaknil je steklenico v suknjin žep in daleč okoli ognja neslišno tiho stopal proti senici drevesa, ki je stalo poleg

vijo stari kapitani, da je delo na modernih parnikih v primeri z delom na jadrih prejšnjih časov samo neka vrsta domačih opravkov. Mornar na parniku mora veliko prati, snažiti in pospravljati. Zato bi bile ženske torej prav pripravne. A poklic kapitan na morju zahteva tudi druge stvari: pogum, hladnokrvnost, energijo in poseben način v občevanju z moštvom. Ne morem si misliti, pravi oni strokovnjak, da bi mogla kakšna ženska voditi tako ladijsko moštvo, kakor sem se vozil jaz z njim. Celó žena, ki gre kot soproga kapitanova na ladjo ima težko stališče. Sicer beremo tudi o ženskih kapitanih, ki so veliko naredili; pa to so le izjeme, ki pravilo potrjujejo.

Žalosten rojsten dan.

Danes je moj rojstni dan; tako je govorila polglasno Mrs. McGlyn, svojemu devetletnemu sinčku, med tem pa skrbno pripravljala, vse potrebno, da se bo v lepi družinski slogi rezal kolač, na kateremu bi imelo biti 28 svečk.

Srce je poskakovalo ljubeči soprog in materi, ko se je bližala ura, ko ima priti domov njen soprog, Mr. Frank McGlyn, kateri obravljá nevarno službo čikaškega policaja.

Prišla je ura, — a ni ga ni bilo od nikoder. Kmaló nato se je pa pojavil neki čudni šum po veži, vrata se odprejo in v sobo, kjer bi se imel rezati kolač prinesejo rakev, v kateri je bilo truplo mrtvega soproga, ki sta ga žena in sinček tako željno pričakovala. Bil je žrtev poklica. Kroglja roparja mu je pretrgala nit življenja. Tako se je končal veseli dan v tragičen večer.

Sovjetska vlada izdala en milijon za Balkanski upor.

Sofija, Bulgarija. — V Bulgariji se je že pred tremi meseci začela ofenziva sovjetske vlade v Rusiji, za razširjanje revolucije na Balkanu, kjer je v ta namen sovjetska vlada potrošila že nad 1,000,000 dolarjev.

Bulgarija je bila zaznamovana kot prva, ki bo za dobiti za namene rdečkarjev. Poleg denarja za to propagando so tudi vtihotapili večjo množino orožja in municije v Bulgarijo.

Nevarnost je bila že tako velika, da je bulgarski min. preds. Zankoff, se zaupljivo obrnil na rumunsko in turško vlado, da bi v slučaju izbruhá revolucije dobil pomoč teh dveh držav, kar se mu je tudi obljubilo, ker so obe te dve države v sovráštvu s sovjetsko vlado.

Sovjetska vlada, ako bi se ji posrečilo vstanoviti boljševiški režim v Bulgariji, bi imela odprto pot do Carigrada, nakar bi rdeča propaganda preplavila celi Balkan.

Dobra sadna drevesa ne rastejo na trohnelih koreninah.

Pridna čebelica obstane samo tedaj, kadar nabira med in pčli; drugače vedno leti ali leze.

Thorpevega šotora. Tukaj je skrit dolgo prisluškoval, nepremično kot kip. Šele proti polnoči se je splazil nazaj v svoj šotor, ves blede in z nemirnim obrazom. Bele ženske so redke v Severni deželi in divja strast, skoraj blaznost, je vstajala in rastle v tej nečisti duši.

(Dalje sledi.)

A. — Ne vem kako je to, da se močje tako pritožujejo, da jih njih žene ne ubogajo. Jaz na primer ne poznam tega.

B. — Prosim te povej vendar, kako si jo pa mogel tako ukrotiti?

— Čisto enostavno. Takoj na poročni dan sem ji rekel, da naj vse tako dela kakor se njej poljubi — in če bi ti le videl, kako ona to izpolnjuje.

Socialna Razmotrivanja

Dr. A. Gosar:
ZA KRŠČANSKI SOCIALI
ZEM.
(Dalje.)

Vzrok, zakaj je za ureditev modernih socialnih razmer dejansko potreben jasen in določen socialni program in zakaj samo načelo krščanske pravičnosti in ljubezni do bližnjega za to še ne zadošča, smo pravkar pokazali. Notranji ustroj, ali kratko mehanizem modernega gospodarstva in pa veliko številno tistih, ki se danes za krščanstvo sploh ne menijo, nas silijo, da ne iščemo izhoda samo v krščanskih načelih, marveč se zatekamo poleg tega k raznim socialnim reformam. Kakor pa je vse to jasno in neizogibno, moramo vendar priznati, da je razumljivo in naravno, ako se človeku, zlasti vnetemu kristjanu vzbujajo dvomi, ali morda vendar ne delamo s tem, ko tako govorimo, krščanstvu krivice, ali ga morda res ne obrekujemo.

Odgovor je lahek. Če pravimo, da krščanska načela pravičnosti in ljubezni do bližnjega sama na sebi danes ne zadošča za ureditev socialnih razmer in da je treba poleg tega še jasnega in določenega socialnega programa ter seveda temu odgovarjajočega gibanja, ugotavljamo s tem samo, da se ljudje danes dejansko ne ravnaajo toliko po krščanskih načelih, kot bi to bilo za ureditev socialnih razmer nujno potrebno. Ako bi ljudje živeli popolnoma v skladu s krščanstvom in njegovimi nauki, potem bi ne bilo sedanje socialne bede in zato tudi ne klica po socialnih reformah. Ker pa se danes premnogi le slabo, ali pa sploh ne menijo za to, ker so z eno besedo slabi kristjani, zato je potreba socialnih reform tako občutna in nujna.

O omalovaževanju in obrekovanju krščanstva ne more torej biti tu niti govora. Moglo bi se kvečjemu govoriti o obrekovanju sedanjih kristjanov — seveda če ne bi bil moderni klic po socialnih reformah tako bridko utemeljen in upravičen. Dokler pa je temu tako, toliko časa tudi ti ne morejo in ne smejo smatrati te ga za obrekovanje in žalitev.

Ne gre torej tu za krščanstvo, kakor ga je Kristu učil. Pred tem se vsi klanjamo ter vsi želimo, da bi zavladalo v nas vseh. Gre le za to, kakšni kristjani smo, ali in kako izpolnjujemo krščanska načela. Če se danes ves moderni svet zvija v krčih in bolečinah, potem ni vzrok temu Kristusov nauk in nihče tudi ne pripisuje tega zla njemu na rovaš. Tudi med materialističnimi socialisti in komunisti vsaj kar je količkaj resnejšega, ne trdi nihče kaj takega. Pač pa se ne moremo izogniti sodbi, da so tega krivi ljudje, — tudi kristjani — in da so sedanje socialne razmere neovrgljiv dokaz, kako malc

životvornega krščanstva živi v nas, kako slabi kristjani smo sami.

Da klic po socialnih reformah ne ponižuje in ne omalovažuje krščanstva samega na sebi v nobenem pogledu, lahko posnamemo tudi iz tega, kako sodimo v podobnih slučajih, katerih imam v človeškem življenju več kot dovolj. Vseposvdo vidimo, da se človeštvo bori proti raznim pregreham in napakam, zlasti kadar se preveč razpasejo ter postanejo nevarne in pogubne, na najrazličnejše načine ter ne prepušča tega samo krščanstvu in njegovemu vplivu. In vendar se ne bo nihče upal trditi, da bi pomnilo tako delovanje za zboljšanje, četudi se pojavlja in vrši izven cerkve, žalitev in obrekovanje krščanstva.

Recimo na primer, da bi — kar je vrjetno, še bolj pa potrebno — naša nova kazenska zakonodaja stavila okuženje s spolnimi boleznimi pod kazensko sankcijo, ki bo vsaj tako stroga, če ne še strožja, kot velja za druge telesne poškodbe. Čeprav ni menda nobene nemoralnosti, proti kateri bi se krščanstvo dejansko bolj borilo, ljo se bori proti seksualni razbrzdanosti, ne bo vendar nihče trdil, da bi se poniževalo in da bi se mu delala krivica, ako bi družba s svojo zakonodajo tudi tu vmes posegla in poskusila po svojih močeh pripomoči k zbolšanju sedanjih razmer. Nasprotno, tak korak bi se prav gotovo odobral in pozdravljal, in noben dober kristjan ga ne bi obojal.

Zakaj naj bi toraj ravno v socialnem pogledu morala veljati izjema, zakaj naj bi bilo ravno tu nedopustno reševati najbolj nujne probleme tudi izven cerkve in njenih ustanov? Tu iščemo zaman pametnega razloga in zdi se, da ga tudi nihče ne bi mogel najti.

Zato pa ni prav odgovarjati na klic po socialnih reformah, s tem, da je to obrekovanje krščanstva, marveč moramo iti vase, premisliti moramo, ali in koliko smo sami krivi, da je postal upravičeno takd glasnan, spoznati in uvideti moramo, da ta klični obrekovanje, marveč le pravična obsodba našega človeškega krščanstva.

Ena najbolj usodnih napak ki jo kristjani menda največkrat zagrešimo, je ravno ta, da se tako radi skrivajmo za svoje krščanstvo. Na mesto da bi priznali svojo krivico na mesto da bi hoteli zboljšavati socialne razmere, pa postavljamo pred brata, ki vpije, morda v skrajnem obupu, po koščku pošteno zasluženega kruha, ščit krščanstva rekoč: To ni storilo še nikomur krivice, zato pomeni tvoj klic po socialnih reformah obrekovanje krščanstva.

Ako še ne veste.
— Iz vodovja države Kansas se eno leto pripelje na trg do 500,000 funtov rib.

Vesel slovenski družabni sestanek v Bradley, Ill.

GLAVNI URADNIKI K. S. K. JEDNOTE OBISKALI NASELBINO. — KRASNI GOVORI NAVDUŠILI ROJAKE ZA K. S. K. J.

Nekako 70 milj južno-zapadno od velike Chicage se nahaja prekrasna slovenska naselbina Bradley. Naselbina je že stara. Naši rojaki žive v tej naselbini nekateri do 30 let, nekateri manj, itd. Bradley je bolj malo mestice, a zelo prijazno. Lepi vrtili okrog hiš, ki so zaraščeni z najlepšimi cveticami in raznim sadnim drevjem, naredo na človeka najlepši prijazni utis. Še boljši utis naredo na tebe pa naši tamkajšnji dobri naseljenci, ki v gostoljubnosti in postrežbi, hočejo kar eden drugega prekosit.

To prijazno malo slovensko naselbino so sklenili gl. uradniki K. S. K. Jednote obiskati. Kajti v tej naselbini se nahajata dva dobro cvetoča društva naše ugledne K. S. K. Jednote. Prvo že staro društvo v naselbini je dr. sv. Petra in Pavla moško društvo. Pred kratkim pa so zavedne Slovenke te lepe slov. naselbine ustanovile tudi žensko društvo, kateremu so dale ime dr. sv. Cecilije in istega priklopile h K. S. K. Jednoti.

Kakor že omenjeno so se gl. uradniki, ki so se te dni mudili na polletnem zborovanju rade volje odzvali povabilu bradleyske naselbine. Naselbino so posetili 15. julija zvečer. Za krasno vožnjo po lepi cementovani cesti, ki je pravkar otvorena med Jolietom in Bradleyem sta poskrbela s svojima avtomobiloma Mr. Josip Zalar gl. tajnik K. S. K. J. in pa starosta naše Jednote gl. blagajnik K. S. K. J. Mr. John Grahek. Kolesa sta menda imenovana gospoda namazala s posebno mastjo, ker držalo je kakor za stavo. Tupatam je mislil Mr. Zalar, da bo Mr. Graha "bital" s svojim avtojem. Zato je večkrat skušal zdrčati naprej in nas pustiti zadaj. — Pa vselej so Mr. Grahek nakano Mr. Zalarja pravočasno opazili in pritisnili so krepko na popok svojega avtomobila, ki je zdiral z vso silo in na mah dohitel Mr. Zalarja. V tem tekmovanju smo pridržali v Bradley. Kak blok pred mestom se ustavimo in začeli smo ugibati, kje se hiše naših rojakov nahajajo. Pisec teh vrstic je trdil, da ve. Šli smo na njegovo besedo, pa prišli smo v napačni kraj. — Nato se potegne s hlač Mr. Zalar in pogleda na nek papirček, in ponosno izjavi, da ve, kje se prijazni dom Smoletove družine nahaja. — Pa prišli smo na mesto, ki ga je in zamislil in — bil je zopet napačen. — Mr. Opeka, je pa djal, kaj boste vi, čakajte, jaz vam pokažem; kje so! — Pa glej ga spaka, tudi to pot nisimo prišli v pravi kraj. — Končno se je pa domislil Mr. Zalar na Grand ave. in tam smo našli lepi dom Smoletove družine. Iskali smo jih kakor Ribničan svojega konja; vse doline je obšel, samo tiste ne,

v kateri se je nahajal. Smoletovi so nas najprijazneje sprejeli. Od tam smo šli h Mr. John Drašlerju, potem Mr. Lustiku in zatem smo šli nazaj h Mr. Smoletu, kjer je nas čakala okusno pripravljena večerja, katero je nam pripravila Mrs. Smole.

Po večerji pa so prišli skupaj na dom Mr. Smoleta domalega vsi Slovenci in Slovenke iz naselbine.

Gl. predsednik br. Ant. Grdina je nato otvoril uradni del družabnega sestanka. V svojem krasnem govoru je povdarjal o iskrenem sprejemu, ki smo ga bili deležni v naselbini. Govoril je K. S. K. Jednoti, o njenem delovanju itd. V svojem navdušenem govoru je tudi temeljito pokazal na naše nasprotnike, ki rujejo proti veri, naši duhovščini in našim kat. podpornim organizacijam. Njegovemu lepemu govoru so navzoči navdušeno aplavdirali.

Nato je nastopil Mr. Josip Zalar gl. tajnik, ki je izvajal v velikem bratskem delu, ki ga vrši naša dična K. S. K. Jednota. Navzočim je dokazal, da ni le koristno, ampak je tudi sveta dolžnost vsakega Slovenca in Slovenke, da je član (ica) K. S. K. Jednote. Tudi on je temeljito ožigosal zlasti bogokletno pisanje protiverskega časopisja. Njegov govor so vsi navzoči sprejeli z največjim odobravanjem.

Nato je br. gl. predsednik predstavil predsednika nadzornega odbora Mr. Frank Opekata, ki je navzočim obrazložil sistem, po katerem se našo veliko podporno organizacijo upravlja. Obenem je krepko povdaril, da tisti, ki je član K. S. K. Jednote, ne bo nikoli pozabil in iz spomina zgubil lepe nauke slovenske matere, svojega naroda, ne svoje domovine. Njegov govor je bil sprejet s živahnim ploskanjem.

Nato je bil pozvan k besedi Mr. John Grahek naš gl. blagajnik K. S. K. J., ki ima v Jolietu zaklenjen jednotin milijon. Najprvo se je vrlim bradleyčanom lepo zahvalil za nadvse prijazen sprejem. Nato je govoril o delovanju K. S. K. Jednote. Tudi on je krepko povdaril, da vsakdo ki spoštuje ali je špotoval svojo starokrajsko mater, spoštuje tukaj našo podporno mater K. S. K. Jednoto! Njegovemu krasnemu govoru so navzoči iskreno aplavdirali.

Za Mr. Grahkom je pa br. gl. predsednik predstavil občinstvu starega izkušnega bojnika iz zapada Mr. John Grma nadzornika K. S. K. J. Mr. Grm pe izboren govornik in na ta večer se je kot tak tudi docela izkazal. — Povedal je, kako so se pueblški rojaki vedno bojevali za principe K. S. K. J. V Pueblu imajo največje društvo, ki pripada h K. S. K. Jednoti. Dr.

sv. Jožefa štev. 7. šteje v obeh oddelkih nad 800 članov in članic. Navzočim je obrazložil zgodovino tega velikega društva, ki ga je ustanovil neki Matija Grahek že pred kakimi 32 leti. Najprvo se je to dr. imenovalo nekaka bratovščina sv. Jožefa. Ko pa so bili naši pionirji ustanovili našo K. S. K. Jednoto, se je dr. sv. Jožefa priklopilo pod njeno okrilje.

"To društvo", je povdarjal Mr. Grm, so baje poizkušali nasprotniki uničiti, toda vse delo za ugonobitev tega najstarejšega društva v naselbini je izblinilo v nič, društvo pa je šlo naprej od napredka do napredka in danes je eno največje dr., ki spada pod okrilje K. S. K. Jednote. Apeliral je na navzoče zlasti, da naj skušajo spraviti pod okrilje K. S. K. J. vso svojo mladino, ker njena je bodočnost. Njegovemu lepemu spodbujajočemu govoru so navzoči navdušeno pritrjevali.

(Konec prihodnjic.)

Prodaj alastno hčer za 800 funtov.

Nedavno sta se morala pred londonskim sodiščem zagovarjati dva mladeniča. Obožena sta bila, da sta hotela ugrabititi neko mladenko. Na razpravi pa se je pokazala zadeva v drugi luči. Eden izmed mladeničev je pokazal na sodišču dekletovo pismo, v katerem ga mladenka prosi, naj jo reši mučnega položaja, ki ga ji povzroča njen lastni oče. Mladenič je seveda hotel napraviti uslugo svoji prijateljici. Pismo razkriva še več drugih zanimivih podatkov, ki očeta mladenke direktno kompromitirajo. Oče je namreč hotel skleniti z nekim starejšim gospodom kupno pogodbo — ponujal mu je svojo hčerko proti odškodnini 800 funtov. Mladenka pa je izjavila, da te sramote ne bi mogla prenesti in je zato pobegnila z obožencema, ki sta jo la po tem razkritju oproščena.

Novorojenček usmrten z iglo.

V čakalnici na Ill. C. postaji v Chicagi, so našli truplo novorojenčka ženskega spola. Preiskava je dognala, da je novorojenček takoj po porodu bil s šivanko toliko časa zbadan, da je izdihnil. O zločincu, — se nič ne ve. Trupelce je bilo golo, ko so ga našli.

Fenomenalni spomenik.

Rusko boljševiško časopisje poroča, da je dospela te dni v Moskvo soproga nekega

SPREJME SE

deček v starosti 13. do 15. let, med počitnicami, za lahka mala opravila. Katerega veseli, naj se priklasi pri EDINOST. 1849 W. 22nd Street.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street, CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Slovencem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

zdravnika iz Vladivostoka. S seboj je pripeljala svojega petletnega otroka, da ga izroči strogemu pregledu moskovskih zdravnikov. Otroku je namreč čuden stvor narave. Njegovi stariši so še mladi, normalno fizično in duševno razviti ter nimajo nobene telesne ali duševne hibe. Dete ki je bilo povsem normalno rojeno, pa je začelo par mesecev po porodu kazati jasne znake svojega preranega fizičnega razvoja.

Otrok, ki je danes star komaj pet let, je po svoji zunanjnosti popolnoma podoben odraslemu človeku. Ima brke in dolgo bujno brado ter govori v globokem basu. Brez primeje je zlasti v moči svojih mišic: bradati dečko z lahkoto obvlada celo 25 do 30 let stare ljudi. Glede svoje duševne razvitosti pa se prav nič ne razlikuje od drugih petletnih dečkov.

Tudi njegove kretje so čisto otročje. Vse njegove želje in navade niso prav nič drugače od želj in navad drugih njegovih sovrstnikov. Njegova fizična moč pa je velika. Ne prizanesa nikomur, a fizično moč otroka občuti najbolj njegova nesrečna okolica.

Izkopavanje starega rimskega dirkališča.

V zadnjem času se vršijo v Rimu pod vodstvom arhitekta Bonija obširna izkopavanja. Odkriti hočejo cirkus Maximus, staroslavno rimsko dirkališče. Cirkus v katerem je bilo za časa rimskih cesarjev prostora za 100.000 gledalcev, se je poslednjič uporabljal za časa gotških kraljev za prirejanje iger in tekem. Pozneje se je kolosalna stavba pogreznila. Ker pa je velik del cirkusa nepokvarjen, upajo, da bodo našli pod njim marsikatero dragocenosti.

Zazidana mladenka.

Pri rušenju neke hiše v Bidingenu so zidarji odkrili neki zazidani prostor, v katerem so našli pokoncu stoječe truplo neke mladenke. Oblast je ugotovila, da je truplo neke služkinje, ki je izginila pred desetimi leti brez vsakega sledu. Njen tedanji delodajalec je odšel medtem v Ameriko.

Boljševiška nebesa — lakota.

Finsko. — Radi lakote so se začeli nemiri med seljaki. Sovjetski uradniki so bili poslani na lice mesta, da pomirijo razburjene duhove lačnih želodcev, naleteli so pa na slabo, ker razjarjeno ljudstvo nad rdečim režimom jih je pobilo. — Takšna so nebesa na zemlji, katera obljubuje boljševizem.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!
E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

LITTLE JULIUS SNEEZER

SOŠKI ČRNOŠOLEC:

MLADI GOZDAR

Izviren roman.

Mej veselimi pogovori je prešel srečni županovi družini popoldne in približala se je noč. Po večerji so poklekli in molili rožni venec. Že dolgo, ali morebiti še nikdar ga niso molili vsi tako goreče in s tako hvaležnim srcem kakor oni večer.

Po dokončani molitvi so se še dolgo razgovarjali o tem in onem. Nikomur se ni mudilo spat, ker mir in zadovoljnost v družini sta več nego nadomeščala ves počitek. — Kar naglo se pa okoli desetih zvečer odpro hišna vrata in, kakor mlinar bel od snega, vstopi z razgrnjenim papirjem v roki — Toni Sever.

"Lahko noč, ako dremljete, sanjate ali spite!" — je bil njegov pozdrav.

"Hoho, Sever, te trka luna, ka-li?" vzklikne v šali župan.

"Luna — pa mene!? — Mislite li, da sem Mohamed, kateremu je luna tako zlezla v možgane, da nosi še danes njene rožičke? — Ne, Sever ne brani starim babnicam v nebesa, kakor Mohamed, ampak privoščim nebesa iz srca vsakomur. — Toda" — stopi korak bliže in jame motriti Jožka. — "Tone, če vidiš baričarja, potuhni se, kakor bi videl hudiča! — Oh Jožek, stari brus te pozdravlja: — servus!! Zlata duša, kje imaš roko?" Nato si segneta z Jožkom v desnici. Severju se prikota po licu debela solza. Za hip obmolnejo vsi. Prvi pretrga molčanje Jožek vprašajoč:

"Kako gre pa gospodu gozdarju, Tone?"

"Vremena bodo Mirku se zjasnila milejše zvezde kot do zdaj sijale," odvrne Tone važno in maha zmagovalno kakor z zastavo po zraku s papirjem, ki ga je imel v roki.

"Kaj pa plašič okoli z onim-le papirjem?" zavpraša župan malo radoveden.

"Z njim odganjam nesrečnih dni spomine in lečim mladim srcem bolečine..." To reči upre Sever svoje bistro oko v Milko ter nadaljuje: "To pisanje pravi, da bo gosp. nadgozdar Hostnik z novim letom upokojen in da nastopi tačas njegovo službo moj blagi gospodar Mirko."

Zagričarjevi so ob tej novici veselo iznenadeni, začudeno se spogledajo. Milka pobesi glavico in skriva drobni obrazek mej dlani, da bi je nič ne motilo v njeni radosti in sreči.

Sever se v tem urno zasukne, vošči: "Lahko noč!" in izgine tako hitro, da so imeli županovi komaj časa dovolj naročiti mu, naj pozdravi gospoda gozdarja ter ga prosi, naj bi jih kmalu obiskal.

XXVII.

"Saj takrat o vsakem Največ govori se, Kadar smrt ga vzame, Ali pa mož se."

Ant. Hribar.

Čudom so se čudili v nedeljo potem Prelažani in Lesjani, ko so videli mladega gozdarja na poti v cerkev in iz cerkve v družbi z županom in njega sinom Jožkom. Vse vprek je ugibalo, kaj je moglo neki kar čez noč premakniti tako trdega moža, kot je bil njihov župan. Stare mamice so se vse osuple zbirale v goste gruče, stikale skupaj glave in ušesa in tako hitro migale s suhimi čeljustmi, da se ni moglo razločiti nosu od brade. Kar so mamice uganile, ostalo je pa do današnjega dne zgodovinska tajnost.

Poleg brezobnih staric so si belila s to rečjo glavo, in sicer še z večjo pravico, domača dekleta. — O vspehu nji

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerije in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

HLADNE PROSTORE

boste imeli, ako rabite električni "peglezen"

V poletnih vročih dneh je neznosna vročina, ako rabite "peglezen," ki ga greje oglje, ali plin. Nasprotno pa ne čutite tiste vročine, ako rabite električni "peglezen." Pridite k nam in kupite si naš sedaj po posebni ceni nastavljen

"peglezen." \$4.00 do \$7.50.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicago. Pišite po naš zavih.

hovega ugibanja vemo samo to, da je bilo z veliko večino vzprejeto mnenje:

"Lahko ga je vesela Milka. Dobiti ne bi mogla ne lepšega ne boljšega, če tudi je županova."

V velik krog so se postavili po maši za cerkvijo sivi vaški dedje, resni možje in nekateri starejši mladeniči, dasi je bilo mraz, da bi bil človek najraje kar sam vase zlezal.

"Naj me šment, možaki, ako ni res tako, kakor vam bom jaz zdaj povedal!" — prične važno postaren možičelj stopivši v sredo mej druge. "Bilo je letos na binkoštno nedeljo. Stali smo možaki tukaj, kjer stojimo danes samo ne v snegu, ampak na kopnem. In tedaj vam zine rajni Kozmek — Bog mu daj dobro tam onstran — in pove kot prorok: Videli boste — jaz ne bom več videl tačas, — a vi boste videli lep par pred altarjem sv. Jurija. — Tako je dejal in pogodil jo je. Če nas ne vzame advent, videli bomo v puštu gozdarja in županovo hčer pred altarjem."

"Sedaj povem pa jaz svojo," ogiasi se grobar Krt, ki je nestrpnost čakal, da bi prišel do besede. "Bilo je tudi letos na vseh svetih dan popoldne, ko smo ga s Severjem in z dvema drugima možema tako malo po božje vlekli pri botru Strugu. Govorili smo s Severjem in z dvema drugima možema vsi ene misli. Kar se zadere Tone Sever in jo pove, kakor bi pribil: Rad bo še plesal župan, kakor mu bo hči godla. — Možaki, je-li bila ta beseda prazna?"

Tako in enako so preudarjali možje še nekoliko časa, dokler se ni drug za drugim pobral domov za peč.

V tem je bila pri Zagričarjevih cela družina zbrana v gorko zakurjeni izbi in poleg domačih je bil tam tudi gozdar Mirko. A bil ni tam več samo kot navaden gost, ampak kot zaročenec lepe županove Milke. — V dokaz svojega posebnega veselja in zadovoljstva je preskrbel župan majoliko vina, županja pa nekaj ocvrtega za prigrizke. Stara nista zrla več v Mirku beraškega pritepenca in zapeljivca, ampak pametnega, poštenega mladeniča, ki je ljubil njuno hčerko resnično in s čistim namenom. Milka je razkrila namreč mej tednom očetu in materi vse, kar se je bilo zgodilo mej njo in Mirkom. Povedala jima je, kako se je hotel za vselej posloviti od nje in umakniti se daleč proč samo, da ne bi motil družinskega miru v njih hiši. Toda upanje, da bo kmalu imenovan za nadgozdarja in njene prošnje so ga pridržale, da ni naredil usodepolnega koraka. Solze so se starima zasvetile v obeh, ko sta čula take reči pripovedovati o mladeniču, katerega sta tolikokrat tako ostro in krivično sodila.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebnosti pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

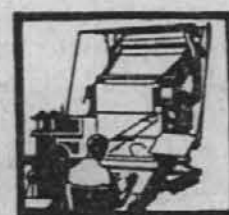
6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditev spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Laškem je bila ukradena harmonika, klobuk z zelenim trakom, namizni prt in nekaj vrednih žlic v skupni vrednosti do 8000 dinarjev. Tatvino sta izvršila dva znana vlomilca in so enega že prijeli, njegov tovariš pa je pobegnil.

Smrtna nesreča.

15-letni Jožef Platovšek iz Vojnika, zidarski delavec pri stavb. podjetju Miha Wernl v Celju, je z očetom postavljaj oder na strehi pri dimniku. Pri vzdigovanju deske se je zadel ob ploščo dimnika, ki se je vsled tega obrnila in ga prevrgla z odra na streho, od koder je padel na cesto. Rešilno društvo ga je takoj prepeljalo v bolnico, kjer pa je še isti dan umrl.

Tramvajska nesreča.

V Zagrebu na Ilici je tramvaj povozil 15-letnega dečka. Deček je letel preko ulice in ni videl prihajajočega voza, ki ga je podr. Tramvaj je dečka povozil do smrti in ga močno razmesaril. Voznika na nesreči ne zadene nobena krivda.

Nedaleč od postaje Leskovec pri Zagrebu je vlak povozil 71-letnega starčka Ivana Stipetiča. Stipetič pe bil gluhi in ni čul prihoda vlaka.

Železniška nesreča.

Na progi Zagreb-Reka se je pri postaji Generalski stol zaletel mešani vlak vsled pogrešno vsmerjene kretnice v tovorni vlak, stoječ na tiru. Pri karambolu je bil težko ranjen konduktor. Pet vagonov tovornega vlaka je bilo razbitih. Poškodovani sta bili tudi obe lokomotivi.

Razne obsodbe.

Čuden patron je neki Franče Potokar, kamnoseki pomočnik iz Ihana, ki pa se bolj malo peča s svojo obrtjo. Osumljen je bil radi nekega vloma in orožniška patrolja ga je našla nekje ob cesti v družbi neke spremljevalke. Ko sta ga aretirala, je bil moč silno hud. Bil je namreč že 17 krat kaznovan in pač pozna kaj se pravi sedeti. Razhudil se je mož tako, da sta ga morala orožnika vkleniti. Pri tem je mož zmerjal in preklinjal vse od Boga do hudiča, najbolj pa seveda orožnike. Obsojen je bil radi teh skrajno sirovih žalitev na 6 mesecev težke ječe. — France Burger je zaspal utrujen od dela v hlevu gostilne "Pri Levu" na Gosposvetki cesti. Med tem je prišel v hlev njegov znanec Dolinšek, še mlad fant ki je iskal službe, in mu je ukradel iz telovnika listnico, v kateri je bilo 500 dinarjev gotovine. Obsojen je bil Dolinšek na 6 mesecev težke ječe. — Tretji je bil na vrsti neki France Schwarz, ki ima tudi strašno na piki stražnike in orožnike. Bil je seveda že večkrat kaznovan. Ko so ga zopet nekoč stražniki dobili pijanega in so ga hoteli aretirati, se je vrgel na tla in je tako rjul in zmerjal, da sta ga morala stražnika zvezati in sta ga odpeljala s cizo v policijsko hladilnico. Obsojen je bil radi raznih žalitev in preklinjanja na 4 mesece ječe.

PRETRESUJOČE PISMO IZ VSHODNE INDIJE.

Rev. John B. Delaunay, ki se nahaja v Bandhura, Hashnabad, v vzhodni Indiji na apostolski šoli sv. Janeza je poslal pismo v katerem podrobno opisuje grozoviti vihar, kateri je razdejajal poslopja katoliškega misijona. Pismo se glasi:

Ob pol enajsti uri zvečer me je prebudilo iz spanja, tulenje, žvižg, pokanje in treskanje. Takoj se zavem da nas je obiskal strašanski vihar. Hitro vstanem, da bi pogledal okrog če se da kaj narediti v obrambo, a bilo je nemogoče, ker soba, dasi so bila vva-

ta in okna zaprta je bila poplavljen. Toča kakor jajce debela je padala in razbila vse šipe, da so kosci frčali po tleh, hodil sem kakor bi po trnu. Ta grozota je trajala celo uro; med tem časom iti iz hiše je bilo nekaj nemogočega. Moj strah za naše šolske dečke, ki so spali v poleg stojječim poslopju je bil nepopisen. Ko pa je toliko ponehalo, da je bilo mogoče, boljše rešeno broditu kakor pa hoditi, stopim v strahu in nejevejši skrbi iz hiše da vidim posledice enega najgrozovitejših viharjev. — O Bog, kakšen prizor. Streha apostolske šole je zgedala kakor po vojni. Poslopje industrijske šole je imelo luknje na strehi in na straneh. Bambusove koče so bile razdejane. Največja škoda je pa bila na nanovo popleskanem poslopju, ki se bo moralo vse na novo predelati. Hiša izgleda kakor bi petnajst stroinic bilo streljalo v njo. Redkokedaj gre tukaj toča, kadar pa pada, pa napravi svoje delo pošteno, tako da jo še dolgo pomnijo. Edino nepoškodovano poslopje je bila cerkev sv. Patrika; ta dobri patron je zvesto čuval svojo hišo. Dve šolski hiši za prenočišče so čisto razdejane in brat Walter naš predstojnik ne ve kam bi sedaj postlal svojim varovancem. Father Kearns je pred kratkim šele dogotovil eno hišo za preskrbo sirot, katero so opravljale sestre od Notre Dame. Pred kratkem šele je skrbeni Father se veselo izrazil, kako je zadovoljen sedaj, ko ima prostor za sirote, kjer so lepo preskrbljeni. — sedaj pa je uničeno delo, skrb in požrtvovalnost. Vihar je uničil sadove trnjenja, kar je pa najhujše uničil je upanje, da bi se škoda mogla nadomestiti!

Pašič podal ostavko kabinetu.

Belgrad. 19. julija. — Min. preds. Pašič, je danes podal ostavko kabineta ter svetoval kroni, da naj skliče nove volitve.

— Merrillville, Ind. — Alex Broyd, star 43 let, je propadel pri primarnih rep. volitvah za mesto komisarja v Lake County, kar ga je tako ujezilo, da si je pognal kroglo v glavo. Boyd je bil premožen farmar.

— Battle Creek, Mich. — William Schnau, star 53 let, je obiral črešnje na drevesu raz katerega je pa padel in bil na mestu mrtve.

— San Francisco. — Za patrolno službo v gozdovih kjer se je bati izbruha požara, je odšlo 250 vojakov in 12 zračnih letal. Situacija je še vedno zelo resna, pač pa pod kontrolo.

— Ako so kukluksklani sto odstotni Amerikanci, potem koliko odstotni so pa čisto krvni Indijanci.

— Smeb ob rani uri, je vreden dva zajterka.

— Stari Rimljani so nosili čevlje različne barve in oblike, po katerih so se ločevali stanovi.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — premož — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ JA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, okladam stenske papir.